

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.
1. OLDAL

FELADÓ	AGER 2013 Project Team
CÍMZETT	CA Managers Europe
DÁTUM	2013.07.16.
TÉMA	Főbb megállapítások

AZ AMWAY 2013-AS GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉSÉNEK FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az önfoglalkoztatás világszerte kedvező megítélésnek örvend – a lista élén az új AGER országok állnak

● Átlagosan a 24 országban megkérdezettek több mint kétharmada (70%-a) kedvezően vélekedik az önfoglalkoztatásról. Ez az arány kismértékű növekedést jelent 2012-hez képest (2012: 69%), így az önfoglalkoztatás elismertsége továbbra is magasnak mondható (2011: 72%, 2010: 69%, 2010: 69%).

● A dánok az eddiginél is kedvezőbben vélekednek a vállalkozásról, idén a támogatottság aránya 89%-ra emelkedett. Így a felmérésben részt vevő országok rangsorát továbbra is a dánok vezetik. A második és a harmadik helyen azonban változás történt. A tavaly vezető helyen szereplő országok átadták dobogós helyezésüket az újonnan belépő országoknak. Finnország a 87%-os eredménnyel közvetlenül Dánia mögött áll, öt követi Ausztrália, ahol az arány 84%. (A tavaly három dobogós ország: Dánia: 85%, Franciaország: 77% (idén 72%-kal a 10. helyen), Egyesült Királyság: 75% (idén 77%-kal a 7. helyen)).

● Az önfoglalkoztatás kedvező megítélése különösen nagyot esett Oroszországban (65%), ahol a csökkenés 8%-os volt (2012: 73%). Spanyolországban a kedvező megítélés aránya 7%-kal csökkent, így jelenleg 60%-on áll.

Az elmúlt évekhez hasonlóan az önfoglalkoztatásról Ausztriában (40%), Magyarországon (40%), Portugáliában (39%) és Németországban (37%) vélekednek a legkedvezőtlenebbekül. Bár a sorrend nem változott, a számok némileg módosultak: Ausztria +5%, Magyarország -7%, Portugália +6%, Németország +2% (éves összehasonlításban).

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

2. OLDAL

A vállalkozói potenciál kibontakozását strukturális akadályok nehezítik

● A felmérésben szereplő országokban a vállalkozási potenciál átlagos értéke¹ globális szinten 39%. A potenciál Kolumbiában (63%), Mexikóban (56%), és Görögországban (53%) a legmagasabb, miközben európai viszonylatban továbbra is Görögországban a legmagasabb a vállalkozási hajlandóság (2012: 50%).

● Eközben a lista másik végén, az utolsó előtti helyen Németország áll, ahol a válaszadóknak mindössze negyede (26%) nyilatkozott úgy, hogy új vállalkozásba kezdene. A németek mögött már csak a Japánok vannak, 17%-os eredménnyel.

● A saját vállalkozásukban dolgozók aránya Görögországban a legmagasabb (21%), ezt követi Japán (18%) és Kolumbia (17%). A lista végén Oroszország (3%), Dánia és Franciaország (4-4%) áll.

● A vállalkozói rés², vagyis az önfoglalkoztatási potenciál („El tudom képzelni saját vállalkozás indítását”) és az önfoglalkoztatási arány („Saját vállalkozásomban dolgozom”) Mexikóban a legmagasabb (47%), **ezt követi** Kolumbia (46%) és Ausztrália (44%).

● Mi lehet az oka annak, hogy a nagy vállalkozói potenciállal rendelkező országokban, például Kolumbiában és Mexikóban ilyen alacsony az önfoglalkoztatás aránya? Ennek egyik magyarázata a strukturális akadályok megléte: A válaszadók nem igazán tartanak a vállalkozás bukásától, ám vélekedésük szerint a saját vállalkozás indításának legfőbb feltétele „a közfinanszírozás és az induló kölcsönök hiánya”, „a vállalkozási ismeretek oktatása” és „az üzleti hálózatokon keresztül nyújtott támogatás”. Ugyanakkor a kolumbiai és mexikói válaszadók úgy látják, hogy a kormányok közel sem biztosítják ezeket az ösztönző feltételeket (A „Mennyire vállalkozásbarát a társadalom az Ön országában?” kérdésre válaszolva a kolumbiai válaszadók 66%-a, a mexikóiak 45%-a nem tartja vállalkozásbarátnak az országát.)

Az átlagos vállalkozó profiljával szembeni követelmények: legyen fiatal, férfi és diplomás

● A 30 év alatti válaszadók 77%-a kedvezően vélekedik az önfoglalkoztatásról (az összes korcsoportban ez az arány 70%). Ebben a korosztályban csaknem minden második válaszadó (48%) el tudná képzelni, hogy saját vállalkozást indít (az összes korcsoportban ez az arány 42%).

● A férfiak (2012: 71%, 2011: 72%) kissé kedvezőbben ítélik meg a vállalkozói létformát, mint a nők (68%).

Ez a nemek között mutatkozó eltérés³ az elmúlt évhez hasonlóan továbbra is 4% (mindkét nem esetén 1-1%-kal nőtt a kedvező megítélés aránya).

¹ Önfoglalkoztatási potenciál = azoknak a válaszadóknak a száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását”, függetlenül attól, hogy általánosan kedvező vagy kedvezőtlen véleménnyel vannak-e az önfoglalkoztatásról

² „Vállalkozói rés”: azoknak a válaszadóknak a teljes száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását” mínusz azoknak a vállalkozóknak a száma, akik azt választották, hogy „Saját vállalkozásomban dolgozom”.

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

3. OLDAL

- Ami a vállalkozói létforma kedvező megítélését illeti, a jelentés rámutat, hogy meglehetősen nagy különbség figyelhető meg az egyetemi végzettségű (82%) és egyetemi diploma nélküli válaszadók (67%) arányában. Ez összhangban van azzal, hogy a diplomások számára a vállalkozás indítása mellett szóló legfőbb érv az „vállalkozói ismeretek és az üzleti képességek oktatása” (39%, felsőfokú végzett nélküliek körében: 31%, a teljes mintában: 33%).
- A végzettség szerinti eltérés az Amerikai Egyesült Államokban a legmagasabb (27%). A második helyen megosztva Spanyolország, Portugália és Olaszország áll (22-22-22%-kal). Eszerint a válság sújtotta országokban az egyetemi diplomával rendelkezők gondolják úgy, hogy a vállalkozás jó alternatívát jelent számokra azzal szemben, hogy a képesítésüknek nem megfelelő munkát végezzenek.
- Az elmúlt évi eredmények összehasonlításával nagy eltéréseket láthatunk éves szinten. A végzettség szerinti eltérés kis mértékben szélesedett (2013: 14%; 2012: 12%;). Ezen kívül az egyes országok eredményei között is említésre méltó eltérések figyelhetők meg. Míg Görögországban (-8%) és Törökországban (-5%) az eltérés csökkent, addig Spanyolországban (+5%), az Egyesült Királyságban (+6%), Ukrajnában (+8%), Oroszországban (+9%), Romániában (+10%) és Portugáliában (+12%) még nagyobbra nőtt ez a rés.
- Ami az egyetemi diplomával rendelkezőket illeti, a vállalkozással kapcsolatos kedvező megítélés jelentős mértékben emelkedett Romániában (+13%), Ukrajnában és Magyarországon (+10-10%-kal), de Görögországban (-9%) és Ausztriában (-7%) visszaesett.
- Az egyetemi diploma nélküliek Oroszországban (-10%), Spanyolországban (-8%) és Portugáliában (-6%) úgy vélik, kevésbé van bizalmuk a vállalkozással szemben, miközben Franciaországban a kedvező megítélés aránya 14%-kal nőtt!

A pénz nem minden

- Annak ellenére, a vállalkozás indítása mellett szóló legfőbb érv továbbra is a „munkáltatótól való függetlenség” és a „saját főnököm lehetek”, ez a tényező az elmúlt évekhez képest veszített az arányából (2013: 43%, 2012: 45%, 2011: 46%). A függetlenség iránt Ausztráliában (62%), Dániában (64%) és az Amerikai Egyesült Államokban (65%) a legnagyobb az igény; az elmúlt évhez képest Dániában 17%-kal nőtt ennek a szempontnak az aránya. A függetlenség iránti igény különösen az individualista orientációjú országokban jelentős⁴.

„Nemek közötti rés”: azoknak férfi a válaszadóknak a teljes száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását” mínusz azoknak a

női válaszadóknak a száma, akik azt választották, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás beindítását”.

⁴Lásd: Hofstede (2001), kulturális dimenziók, individualizmus és a bizonytalanság kerülése.

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

4. OLDAL

● A második helyen az önkifejezés és a saját ötletek megvalósítása (2013, 2012, 2011: 38%) áll, míg a kiegészítő jövedelmi lehetőség szerepe a tavalyi meredek esés után tovább csökkent (2013: 29%, 2012: 33%). Következésképp, az alacsony bizonytalanság-elkerüléssel jellemezhető országokban az emberek az önkifejezést a vállalkozás indítása mellett szóló érvek tekintik.

● A saját vállalkozás indítása mellett szóló érvek fontossági sorrendje országonként eltérő. Ausztráliában, Olaszországban, Svájcban, az Egyesült Királyságban és az Amerikai Egyesült Államokban a család, a szabadidő és a karrier jobb összeegyeztethetősége fontosabb a kiegészítő jövedelmi lehetőségeknél. Spanyolországban, Görögországban, Hollandiában és Portugáliában a gazdasági válságra adott válasz és a vállalkozás megítélése miatt a munkaerőpiacra történő visszatérés vagy a munkanélküliség alternatívája jelentősebb, mint a kiegészítő jövedelemszerzési lehetőség.

● A fiatal válaszadók (45%) és minden második diplomás válaszadó (50%) körében jelentős igény mutatkozik az „önkifejezésre és a saját ötletek megvalósítására”. Az utóbbiak szerint ráadásul ez a legvonzóbb érv a saját vállalkozás indítása mellett.

● „A család, a szabadidő és a karrier jobb összeegyeztethetősége” az amerikai (53%), kolumbiai (46%) és ausztrál (45%) válaszadók körében a legfontosabb. Ezzel szemben az ukrán és cseh válaszadók körében ez a tényező mindössze 12%. Ez különösen megfigyelhető azokban az országokban, ahol a kudarcból való félelem alacsony.

● 2012-ben a diplomások 22%-a gondolta úgy, hogy a saját vállalkozás alternatívát jelent a munkanélküliséggel szemben, miközben idén ez az arány mindössze 18%.

Pozitív összefüggés a Hofstede bizonytalanság-kerülése és a kudarcból való félelem között

● A megkérdezett emberek több mint kétharmada (70%) szerint a kudarcból való félelem jelentős akadály a vállalkozás elindításában. Ha egy országban magas a kulturális bizonytalanság-kerülés, akkor a kudarcból való félelem is magas. Különösen igaz ez azokra az országokra, ahol kedvezően vélekednek a vállalkozói létformáról, de mégsem tudják elképzelni egy saját vállalkozás elindítását - az ő esetükben a félelem jelentős akadályt jelent.

● A legjobban a japán (94%), az olasz és a cseh (91-91%) válaszadók félnék a vállalkozás kudarcától. Ezzel szemben az Amerikai Egyesült Államokban (62%), Hollandiában (55%) és Mexikóban (50%) az emberek nagy része nem tart a vállalkozás kudarcától.

● Ez a kudarcból való félelem több tényezőtől tevődik össze: ezek között megtalálhatók „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségek” (41%) és a „gazdasági válság miatti félelem” (31%). Ugyanakkor a „munkanélküliség réme” (15%), valamint a „felelősségvállalás” és a jogi következmények, pl. peres eljárások (13-13%) is jelen vannak ezekben a félelmekben.

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

5. OLDAL

- A várttól eltérően a „barátok, munkatársak vagy üzleti partnerek előtti arculatvesztés”, a „második esély hiánya” (6-6%) és a „csalódás okozása a családnak vagy a család elvesztése” (9%) csekély részben vannak jelen a kudarcból való félelem okai között. Ugyanakkor más országokkal összehasonlítva a törökök súlyos kérdésnek tartják a személyes tényezőket („személyes csalódás, önbizalom elvesztése”: 29%, „csalódás okozása a családnak vagy a család elvesztése”: 24%, „barátok, munkatársak vagy üzleti partnerek előtti arculatvesztés”: 18%).
- Ez összhangban van azzal a megállapítással, hogy „a kudarcot megengedő módon kezelő kultúra” nem képvisel jelentős szerepet az ösztönző tényezők között (12%). Ez a tényező csak Dániában és Mexikóban (20% fölött) jelent komolyabb ösztönzést a saját vállalkozás indítására.
- Az amerikai és európai uniós adatok összevetése jelentős eltéréseket tár fel. Míg az Amerikai Egyesült Államokban a válaszadók 37%-a nem fél a kudarcból, addig az EU-ban az emberek (73%) jobban tartanak ettől, mint a globális átlag (70%). Különösen az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségek” (EU: 43%; USA: 23%) és a „gazdasági válság miatti félelem” (EU:37%, USA: 15%) járulnak hozzá az EU-ban mért magasabb arányhoz az USA-hoz képest.
- Ugyanakkor az észak-európai országok középutat képviselnek az EU és az USA között. Az ő esetükben az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségek” 60%-os, a „gazdasági válság miatti félelem” pedig 27%-os arányt mutat.

Minden országban mástól félnek

- Jelenleg a válság sújtotta országok, mint Portugália (61%), Görögország (54%), Magyarország (52%), Spanyolország és Olaszország (50-50%) a „gazdasági válság miatti félelmet” erősebb tényezőnek ítélik meg, mint az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségeket”. Ez a tényező ráadásul magas standard szórást is mutat (0,14). A százalékok a válság által közvetlenül nem sújtott Törökországban, Oroszországban, Kolumbiában és Mexikóban mért 20% alatti értéktől a sok ember számára létbizonytalanságot hozó Olaszországban, Spanyolországban, Görögországban és Portugáliában mért 50% feletti értékig szóródnak.
- Ahogyan korábban már említettük, a japán válaszadók számára a kudarcból való félelem egyértelmű akadályt jelent a saját vállalkozás elindításában. Ugyanakkor a felmérésben részt vevő többi országtól eltérően a Japánban óriási a „felelősségvállalástól való félelem” (45%, szemben a 13%-os átlaggal). Japán más tekintetben is eltér a többi országtól: itt az emberek 70%-a tart az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségektől” (az átlagos arány: 41%).

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

6. OLDAL

● Japántól eltérően a török válaszadók kudarcból való félelme elsősorban a “személyes csalódás és az önbizalom elvesztése” (29%) valamint a „csalódás okozása a családnak vagy a család elvesztése” (24%) és az “arculatvesztés” (18%) szempontokban gyökerezik. Ez valószínűleg a tradicionális értékek, vagyis az elismertség, a becsület és a tekintély erősebb szerepének tudható be. Ami a „barátok, munkatársak vagy üzleti partnerek előtti arculatvesztést” illeti, hasonló eredmények figyelhetők meg Svájcban (12%).

● Végül, érdemes kiemelni Kolumbia különleges helyzetét. Itt ugyanis a kudarcból való félelem egyértelműen (54%-ban) jelen van, ám a válaszadók csak egy tényezőt emeltek ki: mégpedig az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségeket” (33%). Az összes többi tényező 5% alatt maradt. Ez csak a diplomások körében változik, akik a „gazdasági válság miatti félelmet” is megfogalmazták (31%). Hasonló, bár gyengébb eredmény látható Hollandiában (43%-uk tart a kudarcból, 30%-uk a pénzügyi nehézségektől) és Oroszországban (71%-uk tart a kudarcból, 45%-uk a pénzügyi nehézségektől).

● További megjegyzések: A pénzügyi nehézségektől való félelem magas Japánban (70%) és Németországban (59%), ugyanakkor alacsony Törökországban (20%) és az USA-ban (23%). Mindegyik fenti adat 1,6*-es standard szórást mutat a középérték felett és alatt.

A professzionális támogatás fontosabb, mint a szociális banki hálózat

● A vállalkozás indítására ösztönző tényezőket tekintve az emberek egyetértenek abban, hogy a „közfiranszírozás és az induló kölcsönök” nélkülözhetetlenek (42%).

● Hasonlóan fontos még a „vállalkozási ismeretek és üzleti képességek oktatása” (33%), „a család és a szociális hálózatok támogatása” (27%), valamint az „üzleti hálózatokon keresztül történő mentorálás és támogatás” (24%), amelyek szintén megerősíthetik az emberek döntését egy új vállalkozás indítására.

● Az alacsony bürokrácia iránti igény változott: Míg az emberek átlagosan a harmadik helyre sorolják az „alacsony bürokrácia” szempontját (29%) a vállalkozás ösztönzői között, a nők, és különösen a 30 év alatti fiatal nők számára a „család és szociális hálózatok támogatása” fontosabb. A bürokrácia láthatóan kötődik a kudarcból való félelemhez, különösen az „akár csődhöz is vezető pénzügyi nehézségek”, a „jogi következmények és peres eljárások” valamint a „gazdasági válság miatti félelem” szempontjaihoz.

● A fiatal felnőttek (36%) és a diplomások (39%) körében a vállalkozási ismeretek oktatása a legfontosabb ösztönző. Noha az utóbbi csoport számára a „család és szociális hálózatok támogatása” is fontos (24%), mégis inkább a „üzleti hálózatokon keresztül történő mentorálás és támogatást” tekintik főbb szempontnak (30%).

FELJEGYZÉS

AMWAY GLOBÁLIS VÁLLALKOZÓI JELENTÉS 2013

2013.07.16.

7. OLDAL

- Az oktatás szerepe a vállalkozás indítását ösztönző tényezőkben: Az egyetemi diplomások jóval nagyobb szerepet tulajdonítanak a „vállalkozási ismeretek oktatásának” (+8%), az „üzleti hálózatokon keresztül nyújtott támogatásnak” és az „alacsony bürokráciának” (7-7%) mint a diploma nélküliek.
- Azokban az országokban, ahol magas a kudarctól való félelem mértéke, megfigyelhető az „az alacsony kockázatú üzleti modellek” iránti vonzódás. Németországban (34%), Olaszországban (29%), Magyarországon, Törökországban és Ukrajnában (26-26%) ez a három tényező tekinthető a vállalkozás indítására történő legfőbb ösztönzőnek. Ugyanakkor Ausztriában (30%) és Japánban (29%) is az átlag (23%) feletti súlyt képvisel az alacsony kockázatú üzleti lehetőség a tényezők között.

Minden országban a fiatal diplomások jelentik az előrelépést

- A társadalom vállalkozásbarát jellegét tekintve a válaszadók 46%-os szórással ítélik vállalkozásbarátnak vagy nem vállalkozásbarátnak a saját társadalmukat. Nem meglepő, hogy a vállalkozásbarát országokban élők kevésbé tartanak a kudarctól. A fiatal diplomások alacsony, de növekvő mértékben látják úgy, hogy országuk „vállalkozásbarát” (49%).
- Bár az Amerikai Egyesült Államok vállalkozási potenciálját a középmezőnyben foglal helyet, az ottani válaszadók tekintik a leginkább vállalkozásbarátnak az országukat (3,02 pont: 30% nagyon vállalkozóbarát, 43% inkább vállalkozóbarát). Őket követi Dánia (3,01 pont.: 19% nagyon vállalkozóbarát, 62% inkább vállalkozóbarát) és Ausztrália (2,75 pont.: 12% nagyon vállalkozóbarát, 50% inkább vállalkozóbarát).
- A válaszadók a válság által sújtott országokban tekintik a legkevésbé vállalkozóbarátnak az országukat: Magyarország (1,81 pont: 37% nagyon nem vállalkozóbarát, 37% inkább nem vállalkozóbarát), Románia (1,86 pont: 24% nagyon nem vállalkozóbarát, 33% inkább nem vállalkozóbarát), Portugália (1,90 pont: 31% nagyon nem vállalkozóbarát, 45% inkább nem vállalkozóbarát), Spanyolország (2,10 pont: 25% nagyon nem vállalkozóbarát, 39% inkább nem vállalkozóbarát), és Olaszország (2,14 pont: 24% nagyon nem vállalkozóbarát, 40% inkább nem vállalkozóbarát).⁵

⁵ 1-től 4-ig terjedő skálán mérve; a magasabb érték inkább vállalkozásbarát környezetet jelent